РІК IV. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ, 28. ВЕРЕСНЯ 1930. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 38.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА"
Львів. вул. Кльоновича
ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Піврічно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

ВІЙСЬКОВІ КАРНІ ЕКСПЕДИЦІЇ

ПАТ доносить, що до Курович, віддалених від Тернополя 22 км. влада вислала сотню 9 полку уланів з Теребовлі. Це мало наступити у звязку з тим, що село відмовилося поставити варту коло стирт. Видно, що зачинаються військові карні експедиції.

ЕМІҐРАЦІЙНИЙ СИНДИКАТ

В Польщі утворився т. зв. еміграційний синдикат. Це спілка, в якій держава має 60% уділу, а 20 ріжних корабельних товариств 40%. Синдикат має давати емігрантам поміч перед виїздом і підчас самої подорожі. Він має інформувати емігрантів про географічні і кліматичні, умовини, про ринок праці і про платні, пояснювати емігрантам емігр. і конзулярні приписи країв, до яких їдуть емігранти, виробляти документи подорожі і т. д.

Товариство має більше державний характер. Наша рада така: Не кидати рідної землі, а як мога держатися її. Коли вже треба шукати заробітків, то ще найліпше в европейських краях, звідки лекше вернути домів.

ЧИ ЗАНОСИТЬСЯ НА ВІЙНУ?

Положення на кордоні Італії і Югославії дуже напружене. Білгородські часописи повідомляють, що в районі югославянського кордону в Постумії збирають піхоту й артилерію. Дотепер не скасовано військового стану в Трієсті і Гориції.

Напруження відносин між Югославією й Італією це наслідок трієстенських розстрілів. Часописи пишуть, що теперішні італ.-югосл. взаємини зовсім нагадують взаємини з 1914 р. між Сербією й Австрією, що довели до вибуху світової війни.

Відносини на Угорщині також напружені. На днях відбулися лікарські оглядини 200.000 новобранців.

Всіх бувш. старшин австро-угорської армії візвано, щоби зголосилися у військових командах. Всі старшини, що перебувають на відпустці за кордоном мають негайно вернутися. Сучасна Угорщина входить в круг італійської політики.

ШТРАЙК РОБІТНИКІВ В КАЛУШІ

На днях вибух в Калуші штрайк копальняних робітників, що працюють у фірмі „Товариство експльоатації солей потасових". 1100 робітників заштрайкувало тому, що управа фірми виповіла працю 113 робітникам.

Знов відкрили підбігунових дослідників

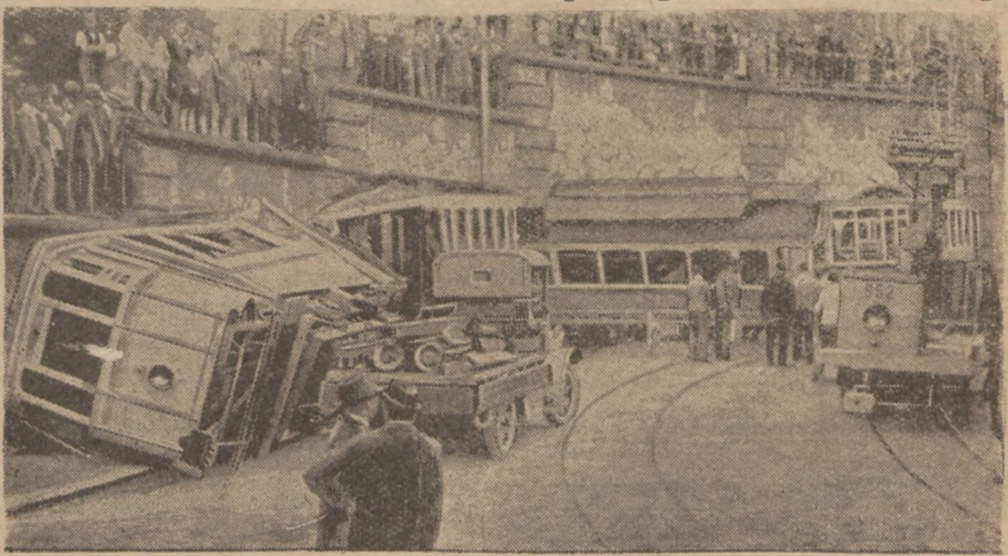

З Канади наспіла вістка, що дослідник майор Бурваш найшов оба табори виправи Франкліна, що перед 80 роками загинула в підбігуновій ледяній пустині. Майор Бурваш вибрався літаком до магнетичного північного бігуна та случайно відкрив на острові Клінг Віліямс у Півн. Канаді останки виправи.

В р. 1845 англійський адмірал Іван Франклін, відомий дослідник і досвідчений моряк вибрався з 134 людьми на двох кораблях. Він хотів найти добру водну дорогу між великими островами, що лежать на півночі Америки, щоб можна оплисти Північну Америку від Атлянтійського океану. І 29 травня 1848 оба кораблі виплили з Англії. Ще 26 липня бачив їх один ловець китів невподалік Гренляндії. Від тоді вони пропали й тайна закрила дальшу їх долю. Булаб виправа вдалася, та густі маси ледяків окружили оба кораблі й держали їх так два роки. Капітан Франклін помер там, а 105 людей із залоги старалося дістатися пішки на північне побереже Америки. Ніхто з них не вирвався з білого пекла.

На образку бачимо картину, що представляє останні хвилини нещасливої Франклінової виправи.

Трамваєва катастрофа в Ціріху

З травaєвої ремізи, що побудована на горі, рушили оноді самі три пусті вози й бистро зїхали на долину. По дорозі вдарили на віз із 20 подорожними те, схопили його зі собою. На тісному закруті, замкненім високим муром вози вискочили зі шин і розбилися об мур. Всі вози розтрощило.

Вибух у львівській українській школі ім. кн. Льва

З суботи на неділю (з 20 на 21 вересня) в ночі коло год. 1 наступив страшенний вибух в українській народній школі ім. Князя Льва у Львові на Личакові. Внаслідок вибуху ціле нутро знищене, а навіть проломаний дах будинку. В сусідних домах повилітали шиби. Гук був такий сильний що було чути майже в цілім Львові. Рами вікон повиривані, а також вирвані входові двері враз з одвірками. В середині позлітала виправа зі стін і з печей, на яких червоніє цегла немовби її обшкробав з виправи. В будинку на поверсі мешкав сторож школи в якого вибух покалічив дитину. Зараз в неділю арештовано в звязку з вибухом Українця Антона Савчука та його брата.

Руйнують школи „Рідної Школи"

В останніх днях невідома рука руйнує українське народнє майно а в першу чергу накладає свою злочинну руку на українські приватні школи „Рідної Школи" у Львові й на провінції. Польська преса подає невірні й перекручені відомости з тих актів, а школи ті ізза несвідомости називає школами „Просвіти".

На диво — мабуть під впливом польської преси находимо й у редакційній вступній статті щоденника „Діло" 24 вересня 1930 р. ч. 212 під наголовком „Пацифікація і реванжі" невірну інформацію: „...врешті останній акт „реванжу" — висаджено у воздух школу ім. „Князя Льва" власність „Просвіти" у Львові".

Констатуємо факт, що українська гімназія в Золочеві, яку підпалювала злочинна рука, а також ушкоджені невідомими справцями школи в Левандівці і Замарстинові, камениця при вул. Мохнацького у Львові, де приміщені дівоча і хлопяча народня школа ім Шевченка та дівоча учнтельська семінарія а також бомбою зруйнований будинок 5-кл, школи ім. Князя Льва при вул. Крупярській ч. 15 на Личакові — це все фактична і правна власність Товариства „Рідна Школа" у Львові, а Товариство „Просвіта" не удержує у Львові ніяких шкіл.

У Львові, 23 вересня 1930 р.

Головна Управа „РІДНОЇ ШКОЛИ"

Горить і вилітає у воздух українське майно

Поруч пожеж стирт і намаганих підпалів, підчас яких звичайно „сполошили" злочинців, горить і вилітає у воздух укр. майно. Подаємо тут лише доконані факти, які були в останньому часі. Спалено о. Лисика в Демянові пов. Рогатин. о. Качалу в Лісниках пов. Бережани, о. дра Юрика в Золочеві, о. Гординського в Чернелиці пов. Городенка, о. Мацелюха в Кудобинцях пов. Зборів, господаря Петра Бриковича в Тернополі. Спалено читальню „Просвіти" і Кооперативу в Воютичах пов. Самбір та читальню й кооперативу в Микуличині, намагалися спалити дім оо. Студитів на Знесінні б. Львова й українську гімназію і бурсу в Золочеві. Опріч того вкинено бомбу до домівки Повітового Союзу Кооператив у Сокалі, висаджено у воздух читальню „Просвіти" в Манаєві пов. Зборів, а опришки, які це зробили застрілили по дорозі господаря Василя Прощанецького, висаджено у воздух читальню „Просвіти" в Данилівцях пов. Зборів, кількакратно вибито шиби і понищено вивіски в склепах „Маслосоюзу" на вулицях Льва Сапіги, Личаківській (ще до нині світять вивіски дірами) і Костюшка у Львові, вибито вікна в „Нар. Гостинниці" у Львові й поранено ножем її портієра, знищено зовсім захоронку, школу й кооперативу на Левандівці (виглядає як після нападу Татар) вибито шиби в каплиці на Замарстинові,пробувано висадити браму на грищі „Сокола-Батька", а в довершення всего (о скільки то вже кінець) висаджено в воздух укр. школу ім. князя Льва на Личакові.

Польська преса пояснює це так, що, мовляв. Українці самі себе палять і висаджують у воздух. А тепер починають улани втихомирювати край, але так втихомирюють, що аж зойк іде...

—о—

Траґічна смерть летуна в Альпах

Невподалік місцевости Ґарніш-Партенкірхен склалася летунська катастрофа. Австрійський літак, що віз почту з Відня в Ціріх, вдарився в густій мряці об скелі та розбився. Літак згорів ураз із пільотом (керманичем) майором Стойсавлевичем. Останки літака найшли по кількох днях.

За ким не йти при виборах

1. Дещо про наші ліві партії.

Вибори до сойму й сенату вже за плечима. Вже йдуть виборчі приготовання, вже й почалася „виборча боротьба" між ріжними політичними партіями. Покищо управи одних партій переговорюють з управами других партій. Відбувається між ними торг за число мандатів. Кожда партія хотілаб очевидно здобути як найбільше мандатів. І коли не сподіється здобути їх власними силами, тоді пробує здобути їх у спілці (в бльоку) з іншими партіями. Недавні найбільші політичні вороги тепер сходяться при однім столі і ділять між собою сподівані мандати.

Та сторона виборчої боротьби, оті міжпартійні переговори і торги, звичайно закриті від очей ширшого загалу. Так як в театрі, заки актори вийдуть на сцену, занавіса спущена і мало хто знає, які приготовання йдуть за тою заслоною там на сцені і за театральними лаштунками (кулісами).

Аж коли ті закулісові приготовання і наради покінчені, тоді вже народ має сказати при виборах, котрій партії, чи пак, котрому бльокові партій він поручає заступство своїх інтересів у соймі і сенаті.

Так отже наш український нарід в межах польської держави стає тепер перед трудним завданням. Бо не легка то річ вибрати якусь партію, коли їх богато, а ще більше трудна справа, коли таки „нема з чого вибрати". А так воно є — скажемо отверто — саме в нас. Ніби є тих партій аж забагато, ніби є в чім вибирати, але справді то нема з чого вибирати.

Якіж ті наші партії? Найбільше очевидно наплодилося ріжних партій для простого, „працюючого" народу, то є для селян і робітників. Є це самі соціялістичні партії, як соціялісти-радикали, ліві сельроби, праві сельроби та їх відломки, врешті соціялдемократи. Ті, так звані, „селянські" і „робітничі" партії, що їх не потворили ані робітники ані селяни, тільки всякі інтелігенти,страшно між собою у своїх газетах сваряться і лаються. Та всі вони в суті річи однакові, у всіх одна „віра", тільки, так сказатиб, „обряди" ріжні.

Якаж це „віра" тих усіх лівих, соціялістичних партій? Божком усіх соціялістів є матеріялізм, а їх біблія чи коран то „Капітал" Карла Маркса.

Щож воно таке цей матеріялізм, що йому покланяється в нинішних часах стільки народу? Матеріялізм це той сам золотий телець, про якого читаємо в Біблії: Щойно Господь Бог дав через Мойсея ізраїльському народові своїх Десять Заповідей, в котрих приказав: „Не будеш мати інших богів крім Мене", а вже незабаром той нарід вибрав собі іншого бога. Він взяв золото, стопив і вилив з нього бичка. І тому матеріяльному божкові — золотому бичкові покланялися Жиди, поки знову Го-

сподь карами і ласкою не освітив їх розуму, поки не пізнали, що бичок, хоч золотий, не Бог, що правдивий Бог не матеріяльний і невидимий є той, що дав їм Десять Заповідей на Синайській Горі.

Так бачимо, що матеріялізм нічого нового. Він такий старий, як старий є людський рід. А проте той матеріялізм, той самий золотий бичок є нині божком міліонів новітніх поган. Правда, що без заспокоєння матеріяльних потреб людина не моглаб жити. Таксамо не моглаб жити без заспокоєння матеріяльних потреб і звірина. Та коли для звірини наїстися й напитися то найважніша річ і це є, так сказатиб, її ідеал і „божок“, то людина, як вище єство, сотворене на образ Божий, повинна мати вищі цілі в життю крім матеріяльних, повинна мати вищі від матеріяльних ідеали. Для соціялістів, комуністів і радикалів саме таким найвищим ідолом, таким божком є матеріяльний добробут. Вони все на світі оцінюють тільки з тої матеріялістичної точки погляду. Вони дивляться на світ тільки через такі окуляри, через котрі видно лише матеріяльні, звіринні потреби чоловіка. Вони, як кажемо, мають матеріялістичний світогляд.

І власне той їх матеріялістичний погляд на світ лучить між собою всі ті ліві „соціялістичні“ релігії. Всі вони покланяються золотому бичкові, матеріялізмові, а ріжняться тільки „обрядами“. Всі вони обіцюють народові матеріяльний „рай на землі“, але коли дібються повної політичної влади в якійсь державі, як це сталося в Росії й на Україні, тоді створять таке пекло, якого на землі ще ніколи не бувало. Ось такі вони ті сельроби й радикали та всякі інші соціялісти-комуністи, що чекають тепер на ваші голоси при виборах до варшавського парляменту.

Очевидна річ, що для нас віруючих католиків не може бути по дорозі з тими поклонниками „золотого бичка“. Ми повинні йти тільки з тими, що признають в людині опріч матеріяльних, ще вищі духові цінности, з тими, що не покланяються „золотим тельцям“, тільки правдивому Богові, з тими, що поступають і жиють по Божому Закону. Хто має вуха нехай слухає і хто має розум, нехай осудить, чи не так повинно бути.

Г.

БЛЬОК УНДА З РАДИКАЛАМИ

Наші побоювання що до спілки УНДА з радикалами на жаль сповнилися. Як доносить „Діло“ з 24 вересня, провідники партій вже підписали бльок. Переговори що до спілки з іншими партіями (УПП-істами, сельробами і москвофілами) ведуть управи обох партій вже спільно.

ЧЕРЕВНИЙ ТИФ У БОРЩІВЩИНІ

Повітовий лікар др. Кітнер ствердив черевний тиф в домі Василя Микитчука в Більчу Золотім. В звязку з тим видала санітарна влада відповідні зарядження.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ

У Львові арештовано в останнім часі 6 укр. громадян у звязку з поперетинанням тел. і телеф. дротів.

В понеділок 21. ц.м. переведено ревізію в канцелярії УНДО і перешукано кишені всіх, що тоді були в канцелярії. Відтак опечатано всі шафи і столи. Опріч того арештовано кооперативного практиканта Юліяна Головінського, якого польська преса називає „Краєвим командантом Укр. Військ. Організації“. В Тернопільщині також арештують. В Козовій арештовано 3 гімназ. учеників. В самім Тернополі арештовано 4 визначних старших громадян, а саме: пп. Остапа Сіяка, проф. Галущинського Івана, Олександра Салєвича, Франца Колодія та кількох студентів. Рівночасно переведено при помочі цілої хмари поліції, ревізії у всіх культурних й економічних установах і в приватних домах. В Козовій арештовано дра Стадника М., якого відтак випущено і п. Вол. Білинського.

В Бучаччині переведено ревізію у с. Івана Галібея в Скоморохах, а відтак його арештовано. Арештовано також пп. Миколу Кузєвича і Миколу Футія.

В Станиславівщині арештовано двох б. учеників укр. гімназії, а польська преса подала, що то арештоввно 2 учителів укр. гімназії, щоб лиш нацькувати польське громадянство і владу проти нашої гімназії.

Присилайте передплату на „Правду“
Чеки висилаємо зі слідуючим числом

Радянщина — цвинтарище живих людей

Недавно їздив на Радянщину визначний член англійської робітницької партії (Лейбур Парті) І. Тул. Він уже вернув і подав англійським денникарям свої враження з подорожі.

Він признається щиро, що до виїзду на Радянщину був прихильником більшовиків. Та це, що він побачив тепер на власні очі, потрясло ним до глибини. Тепер він уже знає, що Радянщина це цвинтарище живих людей, це країна, в якій один деспотизм заступив другий. Змінилися тільки краски: замість чорної прийшла червона.

— Від хвилі, коли я найшовся на Радянщині — оповідає Тул — все і всюди стежила за мною тайна поліція. До дня, поки я не виїхав за межі Радянщини, не бачив я ніщо, тільки невмілість і неуцтво, непевність життя, недуги, лахміття та страшну нужду, таку, якої я ще досі не бачив, хоч бачив понурі фабричні житла в багато столицях світа. Знаю страшні завулки, в яких жиють фабричні пролетарі таких міст, як Ґлєсґов і Менчестер, та це що я побачив на Радянщині, перевищає все страхітнє, що я досі бачив і чув.

Я в ніодній столиці не бачив тільки жебраків і пияків, що на вулицях Ленінґраду (Петербурґа) й Москви. Пересічно заробляє радянський робітник 50 карбованців місячно, це значить, що при велитенській дорожнечі харчів не лишається робітникові ніщо інше, як тільки жити житнім хлібом і картоплею. Всі інші роди харчів, одяги й обуву видають на картки.

Щодень вистоюють перед крамницями черги людей, що ждуть на харчі, зівсімісінько так як у найгірші часи війни. Пара доброї обуви платиться 100 карбованців, сама направа 15 карбованців. Кожен робітник і його родина мають право дістати річно один одяг, одну пару обуви й один раз може дати собі направити, кожен робітник дістає місячно один фунт мила до миття й прання білля. Фунт масла коштує 10 рублів (40 золотих), яйце 50 копійок (2 золотих), курятко 40 зол., яблоко одно 8 зол., помаранча 16 зол. Хочеш їхати автом, треба заплатити 25 зол. за кільометр.

Дальше каже Тул, що безробітній в Анґлії, що удержує жінку й троє дітей, коли дістане належну йому підмогу, є в куди кращому положенні, як пересічний робітник на Радянщині.

В Росії нема особистої волі. Робітник може говорити й робити тільки це, що йому прикажуть. Найбільше вдаряє на Радянщині шпигунство. Воно одно, на думку Тула, найдосконаліше в світі. Чужинцям усе товаришить «провідник» від ранку аж до ночі, поки не ляжеш спати. Треба щойно змилити чуйність провідника, щоби побачити дійсне радянське життя на власні очі.

Радянщина — каже він — править при помочі баґнетів, насилля та здавлення всякої особистої волі. Вільно там думати тільки так, як думають ці, що є при владі.

Та не треба думати, що на Радянщині нема панів. Вони є. Це ці, що правлять державою. Вони мають усего подостатком і харчів і одягів, можуть їхати на літо на свіже повітря, навіть в дорогі купелі. Та терпить темна маса 80 відсотків неграмотних (хоч там усе нищать неграмотність, воно ні трохи не меншає якось).

Пятилітний плян господарської відбудови Радянщини — каже Тул — самодурство. З цього, що він бачив на Радянщині, то й за 25 літ не здійснять більшовики своїх плянів.

Треба багато поколінь, щоб направити спустошення, що їх наробив страшний самообман теперішних володарів Радянщини. Тільки час і праця розвяжуть понуру траґедію Радянщини.

Переможний кінець лету

Німецький летун Гронав, що недавно перелетів літаком з Европи в Америку понад Ісляндію й Гренляндію, прилетів до Ню Йорку. Там витали його з великим захватом. Гронавів літак спустився на води нюйоркської пристані невподалік статуї Свободи.

На образку бачимо Гронавів літак у нюйоркській пристані.

—о—

Навернення соціялістичного провідника

Католицька Пресова Агенція доносить, що недавно в костелі св. Миколая у Фрибурзі в Швайцарії відправив бувший соціяліст, а тепер священик Гетаз свою першу Службу Божу. Ще в 1920 р. о. Гетаз був світським чоловіком і головою соціялістичної і навіть большевизуючої організації молоди в Льозанні. Та відтак він навернувся і вступив до монастиря Домініканів. На його Службі Божій були приявні також деякі його давні товариші. По скінченій Службі Божій відбулася у монастирі гостина, на якій один з його товаришів виголосив промову. Він сказав, що були такі сумні часи, коли то вони враз із недавно висвяченим о. Гетазем зійшли були з правдивої дороги — бо й сам промовець був протестантом і редактором соціялістичного часопису. Та — говорив він — настало пробудження і ми бачили сьогодні як бувш. провідник протирелігійної організації молоди приймав св. Причастіє з рук монаха, що колись був також ворогом релігії. Ті слова зробили на приявних велике враження.

—о—

Мешканці непроходимих лісів Сибірі

На північ від Владивостоку, недалеко берегів Японського Моря, тягнуться величезні простори пралісів, що звуться тайга. В ті праліси виїхала фільмово-наукова виправа зложена з Американців і Росіян, яка відкрила там незнане дотепер нікому племя людей що називаються „Уде". Виправа поробила багато фільмових знимок, з яких видно, як живе то „Уде"-племя. Члени експедиції позаписували також звичаї й обичаї тих таємничих людей. Вони живуть родинами. Кожда родина розділює між себе все: домашню працю виконують жінки, мущини ловлять риб і ходять на лови. Хати в них побудовані з деревляної кори. Головний корм племени є риба, яку називають „юколя". Племя го дуже лагідне і до чужинців відноситься довірчиво та приязно. Ворожбити — шамани мають великий вплив на племя і їх дуже поважають. Заки мущини виберуться в ліс на лови або ловити рибу, шаман заклинає добрих і злих духів, а відтак усі поголовно танцюють. „Уде" має всего около $1\frac{1}{2}$ тисячі душ. Найбільша подія тоді, коли хто списом вбє медведя. Вони вірять, що в медведеві живуть духи їх предків. Як убють медведя, то уладжують бенкет, до якого сідають всі ловці. Підчас заклинань шамана зїдають медвежу голову, „яка є домом, де живе дух предка".

Малі діти вже з малечку мусять привикати до боротьби з природою і 7-літні хлопці вже ходять з батьками в ліс на лови, а також помагають ловити рибу.

ЩЕ ОДНО ЗАТРОЄННЯ ГРИБАМИ

Юзеф Мокшицкі з Борщева наївся грибів з жінкою і дочкою і внаслідок затроєння вмер. Жінка і дочка боряться із смертю.

БУВШИЙ ЦАР ФЕРДИНАНД ВЕРНУВ ДО БОЛГАРІЇ

Болгарський цар Фердинанд Кобург обвинуватчений в тім, що Болгарія взяла участь в світовій війні по стороні Німеччини, мусів по програній війні покинути Болгарію. На престолі засів його син Борис. Тепер, по 12 літах вигнання позволено Фердинандови на поворот до Болгарії. Він мусів зобовязатися, що не буде мішатися до політики.

МАНЕВРИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ФЛЬОТИ БІЛЯ ҐДИНІ

Недавно почалися маневри большевицької фльоти на балтійськім морі. Величезні воєнні кораблі, торпедовці і підводні судна, підплили до побережжа Естонії і Латвії. У повітрі кружляє ескадра гидроплянів. На адміральськім судні їде Ворошилов. У програму маневрів входять операції біля польського півострову Гель у ґданськім заливі, де відбудеться „наступ" червоної фльоти на польський порт Ґдиню.

РАДЯНЩИНА БУДУЄ 10 КЕРМОВИХ БАЛЬОНІВ

Радянські організації військової підготовки розпочали збірку грошей на цілій території СССР, на будову бальонів кермовиків. Багато редакцій радянських часописів прилучилося до збіркової акції. Радянський повітреплавний союз видав відозву, в якій заявив, що в найблизшім часі мають вибудувати 10 кермовиків.

РЕЧИНЕЦЬ СКЛИКАННЯ НІМЕЦЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

ПАТ доносить, що президент німецького парляменту визначив у порозумінню з канцлєром держави Брюнінгом речинець скликання німецького парляменту на 13 жовтня ц.р.

В МЕХІКУ ЗВЕРТАЮТЬ КАТОЛИКАМ ЦЕРКВИ

Влада Мехіка, як знаємо, примирилася вже з католицькою Церквою й звернула назад 5000 церков забраних у часі переслідувань католиків. Церкви посвятили наново з великим торжеством і радістю християнського народу.

У ЮГОСЛАВІЇ НЕ ВІЛЬНО ЦИГАНАМ ТОРГУВАТИ КІНЬМИ

В цілій Дунайській бановині заборонили циганам купувати й продавати коні й худобу, бо від цих циганських коней і худоби переносяться ріжні недуги на здорові коні й худобу.

КАТАСТРОФИ НА РАДЯНСЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЯХ

На стації Розумовскоє вискочив із шин поїзд, що їхав до Москви. Було кілька ранених. На мурманському шляху приключилася на днях залізнича катастрофа, в якій згинуло 9 осіб. Під Курськом була також зал. катастрофа, що спричинила смерть 15 подорожних.

ТУРЕЧЧИНА ВСТУПАЄ ДО СОЮЗА НАРОДІВ?

Туреччина і Большевія не приступили до Союзу Народів. Тепер доносить преса що турецький мін. закордонних справ виїхав до Москви враз із большевицьким послом в Ангорі. В Москві він побуде 10 днів. Догадуються, що його виїзд стоїть у звязку з приступленням Туреччини до Союзу Народів. Опріч того на становище турецького посла в Женеві де збирається Союз Народів, іменували Джемаля Гусну дотеперішнього міністра освіти.

ЗАВОРУШЕННЯ В АЗЕРБЕЙДЖАНІ

АТЕ доносить, що в Азербейджані знову вибухли заворушення. Біля стації Курдамір напали повстанці на поїзд задержали його і розстріляли всіх комуністів, що їхали тим поїздом. В деяких місцевостях нема вже місцевих рад. Центральна влада вислала 40 комуністів для помочи місцевій організації, дотепер 14 з них пропало без вісти. Догадуються, що повстанці їх перестріляли. До міста Баку вислано сильні відділи ДПУ, бо два полки червоноармейців відмовилися боротися з повстанцями.

„ВИБОРЧІ БЛАГОДАТИ" В БОМБАЮ

Вибори до законодатних палат почалися в Бомбаю арештуванням 25 жінок, що стояли як стійки перед виборчими льокалями. 500 жінок стояло готових, щоб замінити арештованих. Підчас виборів прийшло до крівавих заворушень, у яких було ранених поверх 250 людей а між ними 60 тяжко ранених. Жінки-прихильниці Гандія старалися всіма силами не допустити до нормального перебігу виборів. Вони ставали товпами коло виборчих льокалів і не пускали нікого до середини. Поліція арештувала 380 жінок, яких по стягненню протоколів, випущено на волю. Арештованих мущин відвезли до тюрми і їх будуть судити.

ВИБУХ У КОПАЛЬНІ

В одній копальні вугля в Новій Шкотії вибухли гази саме тоді, коли там працювало 17 робітників. Шість робітників погибло на місці, три поранені, а кількох відрізано від світа, бо хідник в однім місці завалився і внеможливив їм вихід з копальні.

КОПАЛЬНЯНА КАТАСТРОФА В АМЕРИЦІ

На днях прийшло до страшної катастрофи в копальні вугля в м. Потсвіл у Пенсильвенії. Внаслідок вибуху газів 4 робітників згинуло, а багато було ранених.

НОВОЧАСНА БУДОВА МОСТІВ

На зал. лінії Парма—Понтремелі в Італії вибудували заліжничі інжиніри міст протягом 43 мінут, що важив 1.890 тон і по нім переїхала зараз льокомотива, а за якийсь час поспішний поїзд.

Буревій у Сан Домінґу

Остріз Гаїті, що належить до Великих Антилів (американська громада островів на Великому океані) навістив недавно страшний буревій, що наробив багато шкоди. Столиця острова Сан Домінго пішла сливе вся в румовище. Під румовищем звалених домів згинуло 4.000 людей. Шкоди є на 240 міліонів золотих.

На образку бачимо одну з вулиць по буревію.

—о—

Польскі улани на селах

До повітів львівського і бобрецького оноді польска влада вислала кавалерійські карні експедиції. Вони стоять в звязку з пожежами фільварків і стирт. Карні експедиції переводить 14. полк кавалерії, стаціонований у Львові. Докладних вістей про це з усіх сіл ще нема, але є вже подрібніші дані про те як відбулась карна експедиція в селі Гаї коло Львова. Дня 16. вересня ц. р. до села Гаїв прийшов швадрон уланів 14. полку, стаціонований у Львові на Личакові. По розташованню коней, кинулось військо на село. Почали бити людей і забирати добуток, приговорючи при тім „то за польскі фільварки„. Тяжко побиті є громадяни Микола Мандзвич, Іван Романишин і його син Василь і дочка Зофія котра боронила батька, Іван Явний, Петро Вовк, Петро Кундира, Евфрозина Вовк і Мирослав Вовк, діти начальника громади, і богато других. Забрали 1 корову, 2 штуки свиней, 35 кірців збіжжа — друге тільки знищили, в кооперативі забрали товарів більше ніж на 300 зол. в читальні „Просвіти„ вибили шиби. Били людей за це, що не здіймали перед військовими шапок, старим людям казали чистити коні, мити вози, забирали кури, яйця і молоко. На відїзді змусило військо людей, щоб усі вийшли за село святочно одягнені прощати своїх „добродіїв". Подібні події повторилися в селах Городиславичі, Підберізці і в інших,

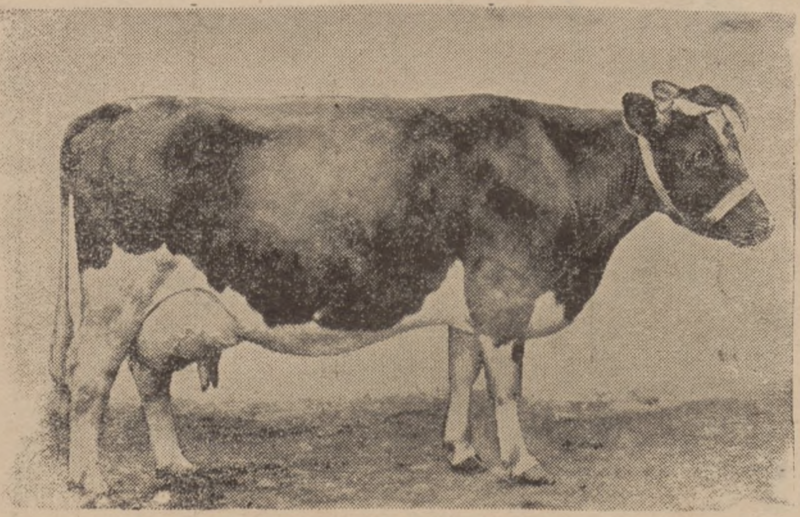
Літаки на службі ґеографії і археольоґії.

Інститут Карнегія в Америці зорганізував під проводом полковника-летуна Ліндберга цілий ряд летів над Середущою Америкою для розслідів недослідженних дотепер просторів. Ескадра Ліндберга мала відкрити кілька більших озер, які не зазначені на ніякій карті. Опріч того серед непроходимих лісів відкрили летуни білі будинки святинь, вівтарі, піраміди і румовища якогось старинного великого міста. В горах запримітили летуни печери, які, можливо, служили захистом для людей. Тепер опрацьовують плян докладних розслідів тих незнаних околиць. Хотять завести при помочи літаків в ті місця вчених археольоґів, де вони переведуть археольоґісні досліди.

Найстарший китайський часопис

„Пекінська Газета", що виходить у давній столиці Китаю, істнує вже 1000 літ. Цей часопис мігби називатися найстаршим часописом у світі, хоч важко ствердити, коли його основано. В кождім разі істнує він безсумніву 1000 літ. Опріч цього рекорду має цей часопис щей інший цікавий рекорд, а саме: скількість редакторів, що наложили головою. Підчас тисячлітнього істнування сипалися на той часопис всякого рода адміністраційні кари, а найстрашніші з них, це відрубування голов редакторам. І так на протязі істнування часопису, відрубано голови 1.500 редакторам. Хоч ті голови рубали на протязі 1000 літ і в Китаю, то все таки трохи за багато їх відрубали.

Корова, що дає найбільше молока

Світовий рекорд дійности здобула німецька корова з Гановерської годівлі. Ця корова дала в роках 1919 — 1929, (отже за десять літ) 80.377 літрів молока, себто пересічно на рік понад вісім тисяч літрів, або денно 22 літрі. Доси знали таку корову тільки в Америці. Тепер німецька корова перевисшила американську на 12 262 літрів молока. З молока цеї корови зробили доси 60 сотнарів масла.

—о—

ДРОВА НА КАРТКИ

Часопис „Рабочая Москва" доносить, що в Москві можна одержати дрова лиш на картки, які на днях заведено. Введення карток пояснює цей большевицький часопис тим, що відчувається страшний брак дров. Це вони пишуть для своїх „горожан", котрі не мають змоги читати чужих часописів, бо, як ми вже недавно доносили, большевики ледви впросили Америку, щоб позволила виладувати 30 кораблів навантажених деревом. То для Америки дрова є, а для Москви нема.

БУРЕВИИ НАД АНҐЛІЄЮ

Над Англією шаліла оноді страшна буря. Вітер дув із страшною силою, а його скорість доходила до 83 миль на годину. В деяких місцевостях настала злива, що наробила багато шкід. На побережжу Англії буря затопила три великі риболовні кораблі.

ЧЕРЕДА МАЛП УБИЛА КАМІННЯМ ЛЮДИНУ

Біля м. Мельо в північній Африці, Араб їхав самоходом. На однім горбку, на якому росло кільканацять дерев, побачив він як дві групи малп билися. Як лиш малпи побачили Араба, перестали битися а натомість обкидали його камінням і вбили на місці.

ЧИЖ НЕ ЧУДО?

В Югославії, на залізничому шляху біля Скопля одна жінка з двома маленькими дітьми везла на возі з поля вижату кукурузу. Одну меньшу дитину держала на руках, а більше спало на снопах кукурузи. Коли переїздили через шини залізниці, надігнав поспішний поїзд і перевернув віз і коні. Поїзд спинився й подорожні вийшли з возів, щоб помогти нещасним жертвам. На превелике зчудування побачили, що всі здорові. Дитину, що спала на возі, відкинуло на бік і воно дальше спало собі спокійно. Так то чудом зберіг милосердний Бог і жінку й її діток.

УКРАЇНСЬКЕ ПАЛОМНИЦТВО

Спогади і гадки паломника з подорожі до Люрду в липні 1930 р.

„Се не казка, а билиця..."
Т. Шевченко.

І. ВИЇЗД.

ЗМІСТ: На львівському двірци.— Виїзд зі Львова. — Гор. Шлезьк. — На німецькій території. — Неприємна пригода.

Виїзд нашого паломництва був назначений на 5-го липня, годину 12½. Та вже на яку годину а то й дві перед назначеним часом паломники гуртками або й одинцем вештаються по львівському двірци. Допитують то одні других то залізничників, де й котрий поїзд до Люрду, коли заїде, чи буде окремий ваґон, о котрій годині відїзд і т. п. Розуміється, ніхто з зачіплених нічого путнього сказати не вміє: раз, що не знає, друге, не всякий же мусить знати, що якраз нині їде якесь паломництво до Люрду. Та вже така людська вдача; а може, се й маленька но й невинна гордість, що ось то „Я", — Ви сего не чули? — їду до Люрду!

В міру сего як час зледащілий віковою ходою ліниво вперед попихає вказівки годинника, зростає на пероні юрба, а з нею загальна метушня і шум. По клунках, куферках, одягах, перевішених через плече біноклях та фотоґрафічних апаратах, по врадованих обличах — та по всяких інших типових познаках, яких годі означити, — досить що годі не вгадати, хто в тій ріжношерстій юрбі паломник, а хто ні. Впрочім знайомі пізнаються. витаються, — бо деякі з них „старі" паломники — бувальці ще з тогорічного паломництва до Риму, інші „новики" щойно знайомляться, а деякі держаться осторонь. Гурток і клунки помітно зростають. Дехто вже й голодний, перекусує. Інші гасять спрагу — бо липнева спека і духота витискають з паломничих облич струї поту. Всі знетерпеливлені, — вередують. Ніхто нічого певного не знає. Як „нумерові" перетаскують паломники безцільно свої тяженькі клунки з одного кінця перону на другий і нарікають на провідників — адміністраційного і технічного, — „що то за порядок чому нікого ще нема" і таке інше.

Та всякому терпінню приходить свій кінець, — являється і провідник. Його миттю засипають градом питань: „чи буде окремий віз, один чи два, де вони є, третьої чи другої, де всідається, де пересідається, де висідається?" Господи!.. чого там не питали...

Але провідник чи пак справник подорожі, — був „у кропці". Як стій — щоб вусом моргнув, без намислу на все відповідав. Ясно і точно; — се найголовніше, що „точно". „Буде ваґон"? „буде"; „один чи два"? — „може один, може два, один напевно" — „де всідати"? — „з перону дверима"... Словом ґеніяльний провідник. Самий щойно розпитував, бо не знав; але у відповідях для других, -- не зацукався. Всіх цікавість заспокоїв: і то не лише паломників, але й паломничок! А се вже талан...

Вкінці до поїзду, обвішаного написами: — „Львів — Краків — Катовиці" присунули і причіпили паломницький один віз третьої кляси. Щойно тепер пішла візня і метушня з паломницькими клунками, та ще більш з особами.

Кождий дбає про „добре" місце — в куточку, під віконцем, та дарма; паломників 55 люда, а віз один; всякий вигоди мати не може.

Найперша і найбільша увага належалась двом тяжко недужим паломникам: одному спаралізованому, котрий їхав в товаристві матери, та другому, цілком позбавленому зору й пальців на обох руках. Відтак певної уваги вимагала й наказувала пошана для особи Преосвященого Владики, котрий їхав разом з паломництвом. Чи увага для тих осіб найшла належне узглядження, про те знають найкрасше самі учасники паломництва.

Паломницьке товариство було зложене головно із нашої духовної і світської інтеліґенції, старших і молодших, жінок і мущин. Було, зголосилось і декількох селян, та згодом відмовились через брак засобі, (ніяких знижок не було), — що в нинішних для селянства так скрутних часах зовсім виправдане. Та й здається, що сегорічне паломництво, із своєю широкою й ріжноманітною програмою не конче булоб доцільне для наших селян. І в сему напрямі зробле-

ЧОТИРИ ВОДНІ ТРУБИ

З Неаполю повідомляють, що оноді появилися на поверхні моря чотири водні труби, що були високі на 30 м. і гнали з шаленою скорістю в напрямі Посіліппа. Відтак вітер змінив напрям і вони пігнали в напрямі Костелямаре Діо Стабілія. Явище тревало около 20 мінут. Труби ті не досягнули на щастя побережжа й не було ніякої шкоди.

МЕДВЕДІ КОЛО САРАЄВА

На горі Яворина, коло Сараєва в Босні в Югославії побачили люди медведів. І люди злякалися й медведі. Медведі завернули й пішли собі, не займаючи людей. У Босні заборонені лови на медведів і тому там вони в останніх часах дуже розмножилися та роблять великі шкоди.

ДОСЛІДИ НАД НЕДУГОЮ ГАЙНЕ МЕДІНА

Директор шведської державної бактеріольогічної ляборaторії проф. Клінг доказує, що заразки діточого паралiжу т. зв. недуги Гайне-Медіна, походять з води. Проф. Клінг твердить, що він робив досліди в ізольованих частинах Швеції, де не можна було занести недуги. На його думку пошесть походить із жерельної води.

—о—

Новочасна всенародня школа

У німецькому місті Люкенвальде завели нову систему навчання в місцевій всенародній школі. Опирається вона на головних засадах новочасної педаґоґіки (науки про виховання та навчаннл молоді). Ця система каже, що наука в школі йде скорше й лекше, коли діти свобідно запізнаються з предметами науки.

Як бачимо на образку, діти сидять свобідно довкола вчителя, а на столиках дітей бачимо цвіти, що їх вони собі принесли.

ний досвід і практика можуть бути показчиками на будуче, як слідує влаштовувати подібні паломництва, коли рахується на участь в ньому селянства.

Остаточно „паломнича братія“ сяктак розмістилася і в цьому возі, разом зі всіма паломниками, їхав також і наш Владика. На пероні гурток свояків і знайомих, що прийшли попращати паломництво. Вкінці поїзд рушив. Ми в дорозі до Люрду.

Перші години дороги сходять шв идко. Кождий має до діла найперше з клунками і куферками. Дехто вередує й нарікає на стиск, духоту, неувагу молодших. Дарма, що все таки наше паломництво їхало вигіднійше, ніж всі інші пасажири. Сеж час ферій.

Та згодом паломники росташовуються, як і де хто може найвигіднійше. Перед намиж довга їзда. Поїзд виїхав о пів до одинайцятої, а в Берліні стане щойно завтра рано.

В Перемишлі паломництво дещо збільшилося, бо всіла ґрупка Перемишляків. Ледви минули Перемишль, закликають до реставраційного ваґону на обід.

По реставраційних ваґонах харч на загал добрий. Страви може й не приладжені до нашого смаку, та не забуваймо, що то їзда і то їзда в інтернаціональному ваґоні.

За границями давньої Галичини (Краківського Князівства) краєвид помітно змінюється. — Їдеться так горяче оспорюваною частиною Горішнього Шлезьку Ліси коминів фабричних, копальнян и веж і будівель, густі сіти залізничих шин, биті а то й асфальтовані шляхи та гарні як і характеристичні будівлі із ясної цегли — тягнуться безконечною вереницею перед слідкуючим за ними з вікна ваґону зацікавленим зором глядача. Всюди горячковий рух, всюди невтомна праця — а що при тім найзамітнійше, всюди зразкова чистота, спадщина по Німеччині.

В „Beuten“ (Битомі) — година 9 вечером — митна і паспортова ревізія; обі доконані скоро й вічливо. Опісля виміна грошей на німецькі марки і — по якій годині — поїзд, вже на території і при обслузі німецькій мчить далі на північ.

„Паломнича братія“ — втомлена їздою і духотою, повечерявши у реставраційному ваґоні, ладиться на нічліг. Одним вигіднійше, другим меньше, іншим зовсім невигідно, — як кому вдалося. Як і в житті. Та ласкавий добродій — сон обіймає усіх пестливо.

„а ізза лісу зза туману
місяць випливає,
червоніє круглолиций,
горить... а не сяє...“

(*Шевченко*).

Всеж таки не обійшлося і в ночі без одного вельми характеристичного інциденту: Ваґон, котрим ми їхали, був зарезервований виключно для нашого паломництва. — Там - сям добувалися, а то й влазили всілякі цікавіщі пасажири до нас. Їм говорено що ваґон в цілости занятий окремою прогулькою і вони вступалиея. Вже на німецькій території в Битомі, коли наші повиходили міняти гроші, всадилася до нашого ваґону якась сімя в чотири особи з безліччу пакунків. Мимо наших ввічливих представлень, та виказання посвідкою, що то наш цілий ваґон, з цілою брутальністю цей добродій — старший вже чоловяга — заявив: „не хочеться нам і не вступимося; можете нас викидати“ — при чому вживав висловів, які до повторення не надаються. Щойно енерґічна інтервенція дижурного урядника примусила їх залишити нас в спокої. Сей інцидент характеристичний тим, що свідчить про нахабність і буту супроти нас наших сердешних опікунів, навіть поза границями своєї держави. Ще й виходячи, пописувався сей „милий“ панок масною лайкою і погрозами.

Біля і за Франкфуртом, краєвид монотонний — рільничий, тільки села і містечка, які минається, нагадують, що ми в Німеччині.

На яку годину їзди перед Берліном, вся „братія“ на ногах, дарма, що деяких рекордових сплюхів треба було силоміць до свідомости проводити. З математичною точністю о 7 годині 20 хвиль поїзд станув у Берліні — першому етапі нашої паломницької дороги.

(Далі буде.)

—о—

Опечатали школу ім. Шашкевича в Станиславові

Зі Станиславова пишуть: в понеділок дня 22 вересня ц. р. в часі науки прийшла до 7-клясової вселюдної школи „Рідної Школи" ім. М. Шашкевича в більшому числі поліція під проводом комісара, приказала управі школи звільнити від науки дітей, бо „школа" розвязана. По звільненні дітей поліція перевела по всіх кімнатах і в канцелярії ревізію, забрала всі шкільні акти і кілька мап. Опісля цілу школу опечатала.

Школа ім. М. Шашкевича істнує вже 20 літ, а цього року було вписаних 270 дітей.

Опечатання будинку унеможливлює одночасно науку у фахово доповняючій школі „Рідної Щколи" в Станиславові, яка була поміщена в тому самому будинку,

—о—

Релігійно-освітний рух на Підкарпаттю

Нова церква, школа й кооператива в Вицьові.

В наших часописах читаємо часто дописи про релігійно-освітний рух в ріжних сторонах нашої землі. Лише про наше бідне Підкарпаття рідко доводиться щось прочитати. Здавалось-би, що там люди сплять „блаженним сном". Та на ділі так не є. Чого доказом хочби отся стаття.

Є в Старосамбірськім повіті село Виців. Село гірське, віддалене від найблизшого місточка 24 клм., а від найблизшої стації 21 клм. Просвіта і культура лише з трудом передістаються в ті сторони. І справді перед 25 роками, заки прийшов туди теперішний душпастир о. Омелян Калинич, було це село темне, не мало жадних освітних центрів, ані навіть школи зате було аж 2 корчми (село має всього 64 хати).

Нині в селі красуються вже 3 прегарні будинки, а то: церква, школа і кооператива, все здвигнене за ініціятивою о. Калинича в послідних роках. Особливо звертає увагу деревляна церква, бляхою крита, простора й симетрична, поставлена після плянів інж. Нагірного. Будова церкви почалась по святах Великодних б. р., а з кінцем серпня була вже церква покрита бляхою. Конкуренції не розписувано жадної і прямо дивуватися треба, як могло таке мале сільце серед нинішних загально відомих злиднів в так короткім часі здвигнути таку прегарну церков.

В день Пробр. Госп. відбулось благословення каменя угольного тої церкви. Торжества довершив о. декан Клюка з Яксманич в товаристві о. Совіт. Федевича з Турки і доокопичних священиків (всіх було 10). По посвяченню промовив до зібраних місцевий душпастир та зазначив у своїй промові, що та церква буде живим протестом галицьких Українців проти тих безаконій, яких під теперішню хвилю допускаються на Радянщині. В часі Служби Божої співав місцевий міщанський хор, а майже всі парохіяни приступили підчас читаних і співаної літургії до св. сповіди і причастія.

Також школа представляється дуже корисно. Велика простора, вікна великі саля шкільна вигідна. А треба зважити що на будову школи не дістала громада від повіт. ради шкільної ані сотика. Школа повстала на тім самім місці, де колись був жид Арун, який не маючи виглядів на зарібки в Вицьові був змушений вибратись в темнійші сторони „людей дурити".

Вкінці і кооператива кінчить вже будову власної домівки та є надія, що вскорі клич „свій до свого" найде повне приміненя у тім невеличкім, але ідейнім селі.

Петро зпід Магури.

СТУДІНЬ В ЕСПАНІЇ

По спеках, що ще недавно панували в цілій Европі, нагло стало студеніти. Так в Еспанії одного дня зі 40 степенів впала температура на 30, а другого дня вже аж на 14. Там гаряче підсоння й 14 степенів уже вважається студіню.

Мирослав Ріпецький

ПРО СЛАВНІ ПОДВИГИ І ДІЛА

В. Князя Ярослава Мудрого.

(В девятьсоті роковини здобуття Белза.)

VI. **Великий будівничий української держави.**

Князь Ярослав Мудрий має велике значіння в українській історії через свої славні бої та живі взаємини і тісні звязки з сусідними державами, одначе важніші його труди і заходи коло внутрішного упорядкування — коло влаштування держави і церкви. Останнє двацятиліття панування Князя Ярослава — се верх блискучого розвитку і могутности української держави. По довгих війнах край був зруйнований, тому князь Ярослав, віддався цілою душею заведенню ладу та щиро занявся забезпеченням і загосподаренням своєї великої держави.

На місці славної побіди над Печенігами під Київом заложив князь Ярослав Новий Київ та обвів його новими валами з мурованими баштами і укріпленнями для оборони перед нападами ворогів. З ріжних сторін вели до міста муровані ворота. Найславніші ворота, покриті золоченою бляхою, так й звалися „Золоті Ворота" Над сими ворітьми була збудована Церква Благовіщення Пресв. Богородиці. Останки сих „Золотих Воріт" заховались до наших часів.

Над Сяном поставив князь Ярослав твердиню Ярослав, яка мала обороняти галицьку землю від сусідів, а на північних землях заложив він два міста Юріїв у нинішній Естонії і Ярослав над Волгою. В степах збудував Ярослав нові кріпости та оселі. В тих часах не доставало рук до оброблення поля і до оборони краю. Тому Князь Ярослав поселював бранців, яких приводив з воєнних походів над берегами рік по місточках, що були засновані для оборони від хижих степовиків.

Найбільше дбав князь Ярослав про свою столицю Київ та старався прикрасити її новими гарними будівлями. З Византії спроваджував майстрів і мистців, які побудували в Київі найкращі будівлі і величаві церкви. Князь Ярослав збільшив княжий двір новими гарними будинками. Літописець згадує про „Великий двір Ярослава". В тім княжім дворищи було так простірно, що тут могло поміститися все княже військо, тут відбувалися вправи на конях та уладжувано бенкети для многотисячного народу.

Кияни називали князя Ярослава „хоромцем", се значить охочим до будовання, бо він дуже любив будувати та гарно прикрашувати нові будівлі.

Князь Ярослав правив могучою київською державою, так само, як його батько Володимир Великий через своїх синів, котрим пороздавав поодинокі землі „волости" і міста. Найстаршому синови Володимирови віддав Новгород, як се було в звичаю. Коли Володимир умер на два роки перед смертю князя Ярослава, тоді Новгород дістав Ізяслав з Турова. Святослав одержав Чернигів, Муром і Тмуторокань; Всеволод — Переяслав, Ростов і Суздаль; Ігор — Володимир з Волинською „волостю"; Вячеслав —Смоленськ. Був ще внук Ярослава, Ростислав, який дістав Галичину.

Спільна державна організація, спільне право та спільна релігія і церква причинилися до створення могутної Київської держави. На Ярославові часи припадає найбільший блеск Київа та найбільше значіння української держави.

VII. **Опікун св. Церкви.**

Часи князя Ярослава визначалися поширенням християнської віри по всіх землях київської держави. Ярослав продовжував працю свого батька Володимира Святого, та дуже заслужився для добра християнської релігії і церкви. Не даром літопис називає князя Ярослава „христолюбовим". Українці за князя Ярослава належали до вселенської католицької Церкви. Вони визнавали католицьку віру та придержувалися східного грецького обряду. Церква в Київській державі була залежна від царгородського патріярха, який настановляв Київського митрополита. Князь Ярослав поклав межу сій залежности та лишив княжій владі право нагляду над церковними справами. Він установляв нові епископства і положив початок української

Іде з димом наше народнє майно!

(Допис з Добромильщини).

В суботу 20/9. с.р. згоріло до тла 12 селянських хат в Трушевичах, найбільше свідомім селі Добромильщини. Замітне, що не давно прибила невідома рука карточку на „Народнім Домі“, що село згорить. Замітне також, що огонь певно підложений, зачався від стодоли, на даху якої був в однім місци уложений з дахівки знак подібний до тризуба... Горить наше народнє добро.

Виказ жертв

на Охорону Воєнних Могил у Жовкві

ПТ. о. Л. Пясецький, Реклинець — 15 зол., Кооператива „Єдність“, Реклинець — 15 зол., Читальня „Просвіти“, Гусаків — 10 зол., о. М. Сулятицький, Заболотів — 3 зол., о. Онишкевич, Купновичі — 3 зол., о. Сваричевський, Залісця — 1 зол, о. Осташевський, Підберізці — 2 зол., о. Д. Кубаєвич, Хоростків — 30 зол., о. Т. Зрада, Щирець — 2 зол., п. Бікова, Жовква — 5 зол, п. Кочутівна О. Жовква, бльочок — 27·24 зол., Кооператива, „Єдність“, Воля жовтанецька — 10 зол., Народний Базар, Жовква — 40 зол., п. Яремко С. Жовква, бльочок — 7 зол., п. П. Кочут, Жовква, бльочок — 14 зол.

Жовква 16 вересня 1930 року.

За Товариство Охорони Воєнних Могил „Філія“ в Жовкві

о. *Андрей Трух* ЧСВВ, голова в. р. — *Яремко Стефан*, скарб. в. р.

Ціни муки і хліба у Львові

Львівський магістрат усталив з д нем 17. вересня нові ціни на хліб і муку: 1 кг. пшен. муки 65% коштуватиме в млині 53, у гуртівника 54, а в дрібній продажі 61 сот. 1 кг. житної муки урядового типу в млині й у гуртівника 33 сот. 1 кг житн. хліба з темної муки в пекарні 26 сот. У склепі й на ринку 28 сот. 1 кг. житн. хліба з муки урядового типу в пекарні 38 сот., в склепі або на ринку 40 сот., 1 кг. пшен-житного хліба в пекарні 46 сот., в скепі й на ринку 48 сот., 1 булка (ваги 4 дека) в пекарні 4 сот., в склепі 4½ сот., 4 булки т. зв. „жидівські чвірки“ в пекарні 16 сот., в склепі 18 сот.,

ПОЖЕЖІ

В Кугаєві (пов. Львів) зайнялися 2 стирти збіжа рим-кат. капітули. У Завидівцях (пов. Городок) хотів хтось підпалити двірські стирти. В Ясенівцях (пов. Золочів) згорів дім і крамниця „Стшельця“, та дім Турського і хата Українця Влади. В Угринові (пов. Підгайці) згоріла стайня з інвентарем власн референта староства. На фільварку в Лисівцях згоріла шопа, стирта соломи і 200 кіп збіжа. В Купчинцях (пов. Тернопіль) згоріла стирта пшениці на фільварку. В Завалові (пов. Підгайці) на фільварку, в Увсі, Заторині та Рудниках згоріли теж стирти.

—о—

Не давайтеся баламутити!

Українські селяне, стережіться фальшивих газет і часописів, як от наприклад „Сила“ ч. 36 з дня 7 вересня, що висміває нашу віру і нашу релігію. Пише, що пісні „Царю небесний“ і „Боже великий, єдиний“ це революційні пісні. Подумайте панове з тої „Сили“, що в тих піснях є „революційне“ та ще самі пхаєте в селянські руки ту засліплену „Силу“. Та чи я Вас просив, щоби ви мені її висилали. Десь дірвали ви моєї адреси тай вислали. Але як я побачив, що це газета проти релігії, то її подер.

Український народе, не дайся баламутити. Написав *Голодюк.*

МОЖНА НАДАВАТИ 2000 ЗОЛ. НА ПЕРЕКАЗ

Від 10 вересня можна пересилати на 1 грошевім переказі 2 тисячі золотих. Дотепер можна було посилати найвисше 1000 зол. Оплати за пересилку будуть такі: від 1000 до 1250—2·50 зол., від 1250 до 1500 – 2·85 зол., від 1500 до 1750—3·20 зол і до 2000—3·50 зол. Також можна телеграфічно посилати 2000 зол. і робити післяплату на ту саму квоту.

ПАНЦИРІ ДЛЯ ПОЛІЦІЇ

Незабаром мають порозділювати поліц. воєвідським командам панцирі, яких не пробивають кулі з найліпших револьверів. Ті панцирі мають бути зовсім легкі так, що не перешкоджують свобідно рухатися. Переведені проби мали добре випасти.

митрополії. Коли при кінці його князювання прийшло до обсадження митрополії, тоді князь Ярослав скликав собор епископів і поручив йому вибрати київського митрополита. Сей собор вибрав митрополитом Українця, вченого священика Іларіона. Перед тим київські митрополити були Греки або Болгаре.

Зі загальним поширенням Христової віри збільшилася потреба власних близьких до народу, священиків, яких нарід мігби розуміти та які вміли би поборювати поганські звичаї, що держалися ще між простолюддям. Князь Ярослав дбав проте, щоби дати народови образованих священиків та щоби забезпечити удержання церков і духовенства. Ярослав призначив частину княжих доходів для церков, священиків і церковної прислуги, а також наділяв їх землею і иншим добром. Крім того, давав він епископам право розсуджувати деякі справи та визначив їм частину судових приходів.

Князь Ярослав старався про заведення церковного співу. Літопись каже, що за князя Ярослава приїхали до Київа з Византії церковні співаки, від яких перенято спів на голоси. Ярослав розумів, який великий вплив на нарід мають величаві, гарно прикрашені церкви, тому казав він будувати в Київі й інших містах гарні церкви та не жалував нічого, щоби їх відповідно прикрасити.

До наших часів заховалася майже в цілости величава Церква св. Софії, яку князь Ярослав казав збудувати в Київі на місци останньої побідної битви над Печенігами. Сей Софійський Собор прикрасили грецькі мистці чудовими образами і різьбами, золотом та сріблом. З верху Церква мала 13 копул (бань): над серединою підносилась в гору головка, велика копула, а навкруги її з усіх боків було 12 менших. Коло головних церковних дверей з обох боків стояли дві округлі башти — себто вежі. В середині сих веж навкруги мурованого стовпа, вилась драбина, що вела на церковні хори. Презвітерія (частина церкви коло престола) була прикрашена дорогою грецькою мозаїкою, се є образами виложеними з маленьких ріжнобарвних камінців. На стіні за престолом був великий образ Божої Матери, яка означала св. Софію, себто Божу Премудрість. На образі є зображена Мати Божа, зодягнена в блакитний плащ і золотий покров, як стоїть піднявши руки в гору та молиться. Сей чудовий образ, головна прикраса Церкви, зістався неушкоджено протягом довгих віків, та нарід назвав його „Нерухомою Стіною“. Під сим образом на всю стіну є зроблена з мозаїки Тайна Вечера. По середині стоїть трапеза, а з обох її боків стоїть Христос та подає Апостолам хліб і вино. Під Апостолами є мозаїкові образи ріжних Святих, що прославились в перших християнських часах ім. св. Миколай, Григорій Богослов, Іван Золотоустий, Климент Папа Римський і инші. Стіни Церкви були прикрашені фресковими (фарбами мальованими) образами ріжних подій зі св. Письма, св. Отців Церкви і Мучеників. По стінах веж були малюнки зі світового византійського життя, які зображали лови звірів, княжий суд, народні забави. Прикраса Церкви св. Софії збереглася в значній части по нинішний день. Софійський Собор є взірцем византійського будівництва і малярства X століття та дорогою памяткою нашої славної минувшини.

За Князя Ярослава в горах під Києвом заснувався славний печерський Монастир, що став опісля найбільшим огнищем побожного християнського життя і освіти на Україні. В печерах, викопаних в глині в Київських горах над Дніпром, почали оселятися побожні пустинники. які шукали тут спокою і самоти для праведного життя та проживали тут в молитві, пості і добрих ділах. Тут оселився славний монах Антоній, що довгі літа проживав на Афонській горі, де були найславніші грецькі монастирі. Коло нього стали збиратися пустинники і поставили собі церкву між печерами. Так повстав славний київський монастир який від печер звався „Печерська Лавра“. Монахи самі робили все потрібне для монастиря, одначе найголовнішим їх заняттям було списування духовних і церковних книжок, Вони вчили людей письма і всяких наук, а також ремесел.

(Далі буде)

Використання ріжних сил природи

Теперішне людство з його безчисленними машинами, фабриками, самоїздами й залізницями вимагає безнастанного допливу велитенських скількостей енергії*) частинно в виді тепла, частинно в виді елєктрики. На всему світі відчувають цю безоглядну залежність від енергії, добутої чи то спаленням вугля в печі, чи ропи в моторі, чи зі спаду води, чи напору вітру.

Джерелом всякої енергії на землі є сонце. Висилає воно та ще довго буде висилати незміримі скількости енергії. Тільки дуже, дуже невеличка частинка соняшньої енергії дістається на землю, але ця малесенька частиночка за три хвилиночки доставляє стільки тепла, скільки містять його всі поклади вугля на всій землі. Та цеї соняшної енергії люди ще не вміють використати.

Кафтовий шиб

А тимчасом вугля й нафти щораз менше на землі. Річно зуживають люди вугля 1800 міліонів тон, та обчислено, що теперішні запаси вугля в землі моглиб 1800 разів покрити цей річний видаток, значить, що вугля все ще стане на кількасот літ.

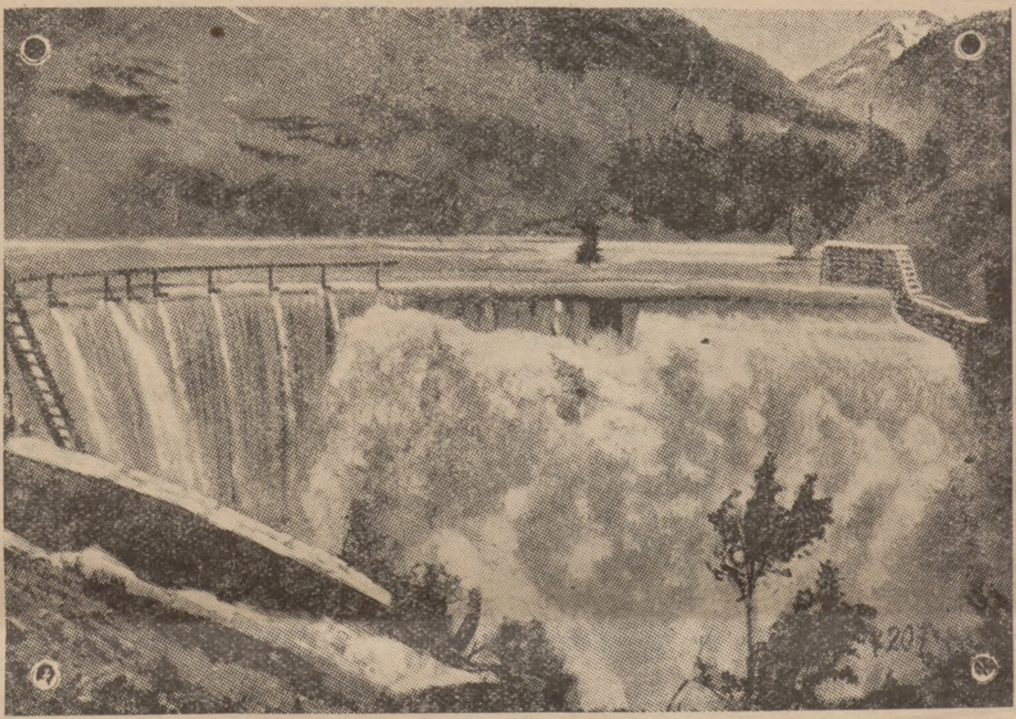
Водопади можуть дати енергії для північної Америки 160 міліонів сил коней, Азії 236 мл. сил коней, для Америки Півден. 94 міл сил коней, для Европи 59 міл. сил коней, для Австралії 30 міл. сил коней.

Зужиткування цих енергій вимагає очевидно велитенських грошей, та коли раз уже поробиться потрібні уладження, то вже нема небезпеки, що ця соняшня енергія вичерпається.

Також і вітер дає дуже богато енергії, та його також дуже тяжко опанувати.

Вітри зуживають 2·5 відсотків усеї енергії, що сонце висилає на землю, або інакше 250 разів тільки, кілько використовують всі ростини на землі.

Здавна використовували й використовують енергію вітру при вітраках. Тепер замість вітракових крил уживають повітряних турбін і ротарів Флєтнера.

Використовування енергії водопадів

Соняшня й вітряна енергія ріжниться від енергій вугля й ропи цим, що не вичерпується.

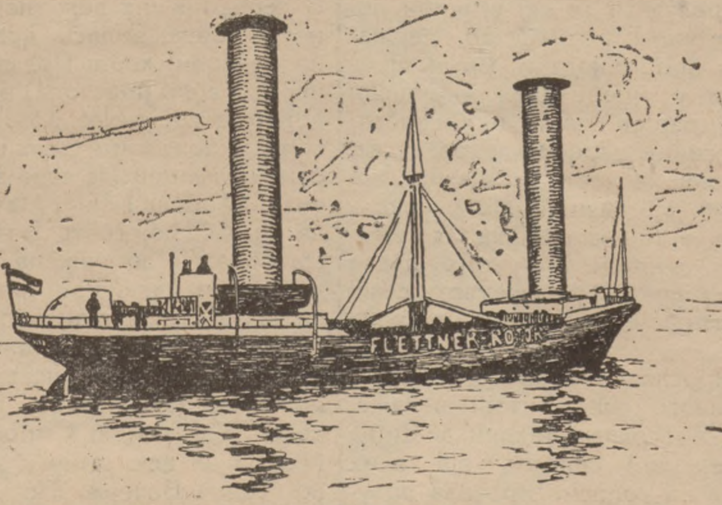
Крім цього є ще можність використати енергію морів. В морях є нагромаджена велитенська скількість кальорій. Ріжниця тепла теплих морських струй і холодних мас води, що їх окружають — отвирає найкращі можливости визискання тепла для технічних цілей.

На другому місці йде про визискання енергії припливу й відпливу моря.

Німецькі вчені придумали також спосіб, як використати на ті цили проливи Гібральтару та Дарданелів. На це треба вибудувати від морського дна високий мур, що замикавби пролив, через який у часі припливу спадалиб маси води й моглиби бути вжиті до витворення елєктричної енергії.

Так, як ріжницю тепла морських струй можна теж використати ріжниці тепла ріжних струй повітряних, що межують з собою. Це можливе там, де є великі ріжниці тепла, як пр. на пустині Сагарі (в Африці) та на північно-американських пустинях.

Над розвязкою цего питання працює в горах Атлясу інжинір Бернард Дібо. Він закладає довжезні рури від пустині, аж до гір Атлясу й має надію повітря, що підноситься в гору, замінити при помочі турбін на елєктричність. Він

Роторовий корабель

*) енергія це — змога праці якогось тіла. Міриться енерґію метрокільограмами, 428 метрокг. витворює тільки тепла, що воно огріває кільограм води на 1 степень Цельзія.

хоче також частину пустині накрити скляним дахом. Повітря, що під дахом, огріте соняшним теплом, переходить у рури й ними дістається на значну висоту з низькою температурою. Енергія, здобута таким способом булаб така велика, що нею можнаб порушати турбіни.

Флєтнер, винахідник ротарів

КРІВАВІ РОЗРУХИ В БОМБАЮ

На вулицях Бомбаю прийшло оноді до кривавої сутички поліції з товпою демонстрантів, які не хотіли розійтися. Підчас сутички було около 100 осіб ранених. Поліція вкінці розігнала демонстрацію й арештувала 300 осіб.

ВОВКИ В СЕРЕДУЩІЙ РОСІЇ

Московська „Правда" повідомляє, що в середущій Росії появилося багато вовків, що нападають на села і роблять страшенні шкоди. В череповецькій окрузі появилася така маса вовків, що влада змобілізувала кілька відділів військової підготовки для боротьби з вовками. Опріч того назначили нагороду 5 рублів за кождого вбитого вовка.

Монархія жебраків у большевицькій Монґолії

Всі організуються, отже організуються і жебраки. Звичайно такі організації, по великих европейських містах. Та здається ніде не мають вони такої сильної організації, як у „червоній" Монголії. Один подорожник, що зїздив Монголію здовж і поперек, описує організацію жебраків у столиці Монголії, Калгані. Можна сказати, що ціле місто живе під терором зорганізованих жебраків. Вони мають навіть власного „короля", що живе в старім замку за містом. Що вечера всі сходяться до „королівської палати", і зносять денний зарібок. Король забирає все, а відтак розділює поміж своїх підданих. Цей королівський замок то правдивий пострах для населення міста. Горе тому купцеві або іншому „буржуєві", який не давби милостині жебракові, бо організація зараз відплатиться: або затроять йому керницю, або на поріг дому положать небіщика, що вмер на прокazу або чуму. Купці так бояться тих жебраків, що складають кождого місяця до жебрачої каси данину, щоб лиш мати святий спокій.

Такий жебрачий „рай" міг вирости тільки на ґрунті большевицького раю. До такого „раю" пруть усею парою і наші збаламучені большевизмом люди.

МАНДЖУРСЬКІ ВІЙСЬКА В КИТАЮ

З Нанкіну повідомляють, що маршал Шанг Суен Кіянг вислав телєграми, в яких заповів, що Манджурія буде інтервеніювати в горожанській війні і післав наказ північним військам, щоби здержали військові операції. Тому, що не вдалося мирною дорогою залагодити конфлікту, марш. Шанг Суен Кіянг вислав до Пекіну і Тієнтсіну 140 тисяч військ.

БЕЗДОМНІ В ВАРШАВІ

Із звіту за липень ц. р. довідуємося, що в липні ночувало в жіночім нічліговім приюті на вул. Лєшно пересічно 221 жінок денно, в 2 мужеських приютах пересічно по 862 мущин денно. Загально в усіх 3 приютах ночувало в липні загалом 33.639 бездомних.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

28 (15) Неділя 16 по Сош. і по Воздвиж. Чесн. Креста. Попразн. Воздвиж. Св. Великомуч. Никити.

УСТАВ: Гл. 7. Евг. 5. Веч. вел. Блаж. муж. Гди возв. стхри вскр. 4. празн. 3. і свят. 3. Сл, Свят. Ін. догм. 7, гл. Прок. „Господь воцарися". Стхвні вскр. Сл. Свят. Ін. празн. Троп. вскр. Сл. Свят. Ін. празн. П6веч. мале Іпакой гл. Сл. Ін. Конд. празн. Полунощ. неділ, Утреня вел. Бог Гдь троп. вскр. 2 р. Сл. Свят. Ін. празн. Проче вскр. Канон вскр. Богор. Празн. і Свят. Катав. Крест начертав. По 3 п. Конд. ікос празн. конд. ікос і сідал. свят. Сл. Ін. празн. По 6. п. Конд. ікос воскр. По 8. п. „Величить душа". По 9. п. Світил. воскр, Сл. Свят. Ін. празн. На хвалите стхри вскр. 4 і празн. (припів) 4 Сл. стхра евг. Ін. Преблагосл. По Славосл. вел. „Днесь". Часи троп вскр. Сл. на 1. і 6. празн. на 3. і 9. Свят. конд. на 1. і 6. вскр. на 3. і 9. празн Сл. Божа Золот. Антиф. празн. два перші, третий звич. з припів. празн. Троп. вскр. празн. Сл. конд. вскр. Ін. празн. Трисвятоє. Прокім. Алл. нед. по Воздвиж. Апост. і Еванг. нед. по Воздвиж. і ряд. За Достойно празн. Причаст. нед. і празн. (Ап. 203. 181. Евг. Марк. 37. і Мат. 105).

29 (16) Понеділок. Св. муч. Евфимії. 30 (17) Второк. Св. муч. Софії і її дочок Віри, Надії і Любови.*) 1/X. (18) Середа. Преп. Євменія. 2 (19) Четвер. Св. муч. Трофима, Саватія і Доримедонта. 3 (20) Пятниця. Св. вмуч. Євстатія і проч. 4 (21) Субота. Св. Ап. Кодрата. Отданіє Празн. Воздвиження.

*) За часів римського цісаря Адріяна жила в Римі в першій половині II. століття по Рожд. Хр. бідна вдова-християнка **Софія** з трьома своїми дочками: **Вірою, Надією** і **Любовю.** Цісар Адріян думав, що бідну вдову вдасться йому грошевою підмогою відвернути від християнства. Але дуже помилився. Тоді засудив їх на кару смерти, але так, що наперед мала бути мучена Віра, відтак Надія, а потім Любов. Мати мала приглядатися мукам своїх доньок. Всі три вони згинули мученичою смертю. Та Господь зберіг св. Софію від фізичних мук. Коли поховала вона своїх доньок і усіла на їх могилі, заснула. У сні віддала Богу духа. Вірні похоронили її в тій самій могилі разом з дочками.

—о—

Як уже червоні... бузьки відлітають...

Так все в світі було
Так було є й буде —
Всяке лихо і зло
Не встоїться ніде.

Й на червоний на рай
Прийде теж такий час.
Що йому прийде край,
Він бебевхне нараз.

Як прийшов так піде,
Наче камінь під лід.
Лиш за ним загуде,
Лиш остане сморід.

Буде плач, зойки, стон
В їх ячейках тоді:
У „Сельроба", в „Вікон"
В „Сили", в „Праці" в біді.

Край пустого кишла
Будуть кракать до хмар.
„Відлетіли, взяли
І останній долляр!

Нам оставили лиш
Лахів кілька і шмат,
На шнурку ще лиш взриш
Пару драних штанят!"

Всяке лихо і зло
Не встоїться піде,
Так все в світі було,
Так було, є й буде!

Тото Долото.

ВИБОРЧИЙ КАЛЄНДАРЧИК

26. вересня обводова комісія виставляє списки виборців до прилюдного перегляду. Нехай кождий переконається, чи він є в списку. О скільки хто має право голосування і не вписаний, мусить внести реклямацію.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

6. X. 1918 Відкриття українського університету в Київі.

Київ мати городів руських, як каже наш найстарший літопис був з давен давна осередком культурного й духового життя України. Перестав він ним бути, коли 1169 р. московський князь Андрей Боголюбський здобув його та знищив і все цінне вивіз у свою державу. Аж геть пізніше, коли за українських гетьманів він знов став підноситися, й коли там засновано Могилянську Академію, вілзиськав він бодай в части своє давне значіння. Та не на довго, бо по скасуванню гетьманщини російські царі старалися придавити там всякий національний український рух В тій цїли заснували там російський університет. Думали: при помочі російського університету лекше змосковщать нашу інтелігенцію. Це, правда,не вповні вдалося. Київський університет, хоч і московський причинився чимало й до розвитку української науки, бо були там професори і студенти свідомі Українці. Та всеж таки був він головно осередком московської науки на Україні. Тому то упадку царату 1917р.стали українські вчені думати над тим, щоб у Київі заложити український університет. Цю думку здійснив гетьман Павло Скоропадський. Він видав правила організації університету й 3 жовтня 1918 р. відбулося торжественне відкриття українського університету. Так українська наука дістала свою школу. Недовго встоявся цей університет, бо як прийшли більшовики, то зробили з нього якесь більшовицьке чудовище, а не високу школу. Та всеж таки день 3. X. 1918. це важний день в історії української культури.

Добру розвязку

Хрестиківки з попереднього ч. „Правди" надіслали: Всч. о. Осип Лещук з Рави р., уч. Петро Пилипишин з Буциків й Іван Мусій з Кривого. Розвязка: МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

28. IX.	схід сонця 5·20,	захід	5·16
29. IX.	„ „ 5·21.	„	5·10
30. IX.	„ „ 5·23.	„	5·12
1. X.	„ „ 5·25.	„	5·8
2. X.	„ „ 5·27.	„	5·6
3. X.	„ „ 5·29.	„	5·3
4. X.	„ „ 5·31.	„	5·1

Дня 29. IX. о год. 1·58 по пол. наступає перша чверть місяця.

БІРЖА

Доляр ам. 8·96 зол.

ЗБІЖЖА (за 100 кг. льоко стація надан.). Пшениця дв. 24·50—25.00, пшениця с. 22·25 — 22·75, жито д. 15·50—16·00, жито сел. 14·75—15·25, ячмінь на мливо 15·25 — 15·75, ячмінь дв. 17·50—18·00 овес гал. 15·00 — 15·50, кукуруза 28·00—29·00, бараболя промисл. 00·00—фасоля біла 00—00, фасоля колір. 00—00, фасоля краса 40—45, горох½ Вікторія 24·50 - 26·50, горох пільн. 18·00—20·00, бобик 20·00 — 22·00 вика чорна 22·25—23·25, вика сіра 00· — 00, гречка 22·25—23·25 любинь 57·75·—58·75, конюшина червона152·—157, лен 53·00—54·00, сіно прас. 8·00—9·00, солома прас.4·50—5.

На збіжевім ринку положення не поправилося. На жито і пшеницю ціни падуть. Млини далі здержуються від більших закупів, бо бояться. щоб ціна ще низше не впала.

Німецька статистика виявляє, що сьогорічний збір дещо гірший ніж був у минулім році. Збір вівса менший на 2 міліони тон. а ячменю на 700 тисяч тон,

НАБІЛ. Маслосоюз платив 23. IX. за масло експортове солене пріма 4·10, за масло несолене бльокове 4·00 за кільог. за літру молока 0·25, за літру сметани 1·50 зол., копу яєць 9·30 зол.

Загальний зїзд експортерів яєць рішив звернутися до урядових чинників, щоби в загально-господарськім інтересі негайно зновелізували приписи, які дотепер обовязують що до сортування яєць, а саме, щоби відтепер сортувати на основі пересічної ваги 720 штук яєць, (бо стільки ладують нараз), а не після ваги поодиноких яєць, бо дотеперішні приписи не можна достосувати ані до змоги продуцентів, ані до

ХУДОБА: За 1 кґ. живої ваги вола плачено 1·00—1·20 зол.; бугая 1·15—1·25, корови 0·90—1·25, теляти 0.75—1·30

СВИНІ: Експортова різня Рукера на Знесінню коло Львова платить за товсті (солонинові) свині 1·60—1·80 зол. за кг. жив. ваги. За свині на бекон (мясні на забій і вивіз за кордон 70 до 100 кг ваги) по 1·65 — 1·75 зол.

ШКІРИ: За велику кінську шкіру платиться 25.50 зол, за малу 12·90 зол. за кг. худобячої шкіри легкої і тяжкої 1·95, зол. теляча шкіра в різні 4·—зол. на селі 3 зол.

На ринку сирих шкір положення не змінилосл. Гарбарні заявляють, що в найблизших днях буде більший попит на сирі шкіри і ціни підуть мабуть в гору. Недавно відбулася в Познані акційна продаж сирих шкір було виставлено на продаж около 4,574 шт. сирих худобячих шкір і 7.516 шт. овечих і телячих шкір, Ціни були приблизно такі: волові шкіри від 2·44 зол. за 1 кг., середні худобячі шкіри 1·70—2·76 зол. за 1 кг. телячі по 9·50—15·60 зол. за штуку, овечі з довгою вовною 2·43—2·64 за штуку, з короткою вовною 2·78 3 за кг. інші овечі шкіри по 2·78—3·00 за 1 кг.

КОНОПЛІ: (Ціна установлена львівською Торг.-промисл. Палатою дня 30.VI за за 100 кг. льоко вагон Львів). Прядиво: I сорт чесане 23—25 зол., II с. 17-20, сире I с. 16—18, II с. 13—15. конопляне клочча: I с. 14—16, II с. 8—13 зол.

Надіслані книжки

„Історичний Календар - Альманах Червоної Калини" на рік 1931. 14 арк друку, 16 малюнків з гарною вінєткою на окладинці. Ціна 3 зол., з пересилкою 3·50 зол. Адреса: „Червона Калина" Львів, Руська 18.

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Графічного Промислу" у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неп. Зач. П. Д